

PORNAINEN, LAIDUNALUEEN ASEMAKAAVA

VASTINERAPORTTI 5.8.2019

KAVALUONNOS 15.2.2018, NÄHTÄVILLÄ 12.3. – 10.4.2018

Koska useissa lausunnoissa ja mielipiteissä on otettu kantaa rakentamisen sijoittumiseen yleiskaavan mukaiselle maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle ja Mustijokilaakson maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurihistorialliseen ympäristöön, sekä Kirkkotien varteen osoitettuun kerrostaloalueeseen, on niiden osalta kirjoitettu yhteiset vastineet raportin loppuun.

Lausuntoja ja mielipiteitä on voitu lyhentää.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET (lihavoitu)
1. Ympäristöterveydenhuolto, Porvoon kaupunki	20.3.2018
Radonturvallinen rakentaminen, kaava-alueen sijainti osittain pohjavesialueella ja hulevesien käsittely tulee ottaa huomioon kaavamääräyksiä.	Kaavamääräyksiä tarkistetaan näiltä osin.
Kaavamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että teiden varrelle rakennettavien rakennusten rakenteiden ääneneristävyys liikennemelua vastaan on riittävä.	Ks. vastine Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon sivulla 3.
Teiden läheisyydessä rakennusten korvausilmaventtiilit tulee sijoittaa siten, että liikenteen epäpuhtaudet eivät kulkeudu sisätiloihin.	Rakennusteknisiin seikkoihin otetaan kantaa mm. Suomen rakentamismääräyskokoelmassa (RakMK), eikä sitä ratkaista asemakaavassa. Ei toimenpiteitä.
2. Uudenmaan ELY-keskus	12.4.2018
Asemakaavaluonnokset toteuttavat sinänsä osayleiskaavan perusratkaisua, mutta MA-alueelle osittain sijoittuvat AO-korttelit ovat kulttuuriympäristön ja maiseman osalta vieraita samaten kuin arvokkaan maisema-alueen kupeeseen sijoitetut kerrostalokorttelit.	Ks. yhteiset vastineet.
Melontakeskuksen tarvitsemat rakennukset ovat sinällään mahdollisia, mutta niiden massoitelusta, materiaaleista, katon muodosta ja väryksestä tulee määrätä asemakaavan edellyttämällä tarkkuudella.	Melontakeskus poistetaan asemakaavasta. Alue olisi liikenteellisesti ja kulttuuriympäristön kannalta vaikea toteuttaa, ja yhdessä mielipiteessä on esitetty sille myös korvaavia, tavoitettavuuden kannalta kenties parempia vaihtoehtoja. Melontakeskuksen sijoituspaikka vaatii tarkempia selvityksiä.
Alueen toteuttamisen edellytyksenä on kunnallistekniikan rakentaminen ja jätehuollon järjestäminen.	Asia kirjataan kaavaselostuksen vaikutusarviointiin.
Laiduntie on osoitettu katuna. Kaavassa on esitetty Laiduntien liittymän kohdalle liittymänuoli. Jotta kaavassa esitetty Laiduntien liittymä Kirkkotielle (mt 1494) vahvistuu kaavassa, tulee myös Kirkkotie ottaa kaavoitettavaan alueeseen mukaan ja osoittaa siinä katuna. Kirkkotie kuuluu niihin maanteihin, jotka eivät Uudenmaan ELY-keskuksen maantieverkon vuonna 2015 päivitetyn laajuustarkastelun perusteella ole oikeutettu asemakaavassa LT-	Kirkkotie otetaan kaavaan mukaan asemakaava-alueen kohdalta sekä Onnentaipaleen kaavassa osoitetun LT-alueen osalta. Kirkkotie osoitetaan tältä osin katuna eikä liittymänuolta osoiteta. Onnentaipaleen katualueen mukaan ottaminen ei ole tarpeen.

LAUSUNTO
**VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-
voitu)**

merkintään, sillä se välittää pääosin paikallista liikennettä. Tästä syystä luonnoksessa esitetty liittymänuoli ei ole oikea tapa osoittaa liittymän paikkaa, vaan se tulee poistaa.

Kaavaan tulee ottaa mukaan myös Onnentaival ja sen liittymän vahvistamiseksi aikanaan kaavoitettu LT-alue. Tuo LT-alue tulee kaavoittaa tässä yhteydessä kaduksi. Hallinnollisesti tie säilyy, kaduksi kaavoittamisesta huolimatta, maantienä. Kirkkotie muuttuu kaduksi vasta kadunpitopäätöksellä.

Laiduntien liittymä Kirkkotielle tulee uuden maankäytön toteutumisen myötä parantaa. Lisäksi Kirkkotielle tulee molempien katuliittymien yhteyteen toteuttaa keskisaarekkeellinen suojatie maantien yli. Samassa yhteydessä tullaan Kirkkotien nopeusrajoitusta laskemaan ELY-keskuksen toimesta. Koska Kirkkotie säilyy hallinnollisesti maantienä, vaatii suojateiden toteuttaminen toteuttamissopimusta ELY-keskuksen kanssa. Toteuttamissopimukseen voidaan liittää myös Laiduntien liittymän parantaminen. Näin liittymän parantamiselle ei tarvitse hakea erillistä työlupaa. Toteuttamissopimushakemus tulee lähettää Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon.

Kaava-alueelle tulee liittymiin osoittaa näkemäviisteet, jotta liittymissä voidaan varmistua riittävästä näkemäalueista. Näkemäalueet tulee jättää kaavamääräyksellä vapaaksi rakentamiselta ja kasvillisuudelta, jotta liikenneturvallisuus ei liittymissä ei vaarannu. Ohjeet riittävästä näkemistä tulee liittymän rakentamisen ohjeistuksen yhteydessä. Nykyisen Laiduntien liittymän näkemäalueella on piharakennus, joka tulee poistaa tai siirtää pikimmiten.

Laiduntien liittymän parantaminen vaatii myös liittymän leventämistä sekä Laiduntien itäpäähän tasauksen nostamista, minkä seurauksena Laiduntien varrella olevan itäisimmän tontin ajoliittymää tulee siirtää kauemmaksi Kirkkotiestä. Tämän vuoksi voisi olla järkevää ottaa kaavaan mukaan myös Laiduntien varrella olevat asuinkiinteistöt. Kaavaa laatiessa tulee varmistua siitä, että Laiduntien katualue on riittävä niin liittymän kuin itse kadunkin parantamiseen.

Kaavoitettavien tonttien Kirkkotien puoleiselle sivulle tulee lisätä liittymäkieltomerkintä. Laiduntien ja Onnentaipaleen lisäksi ei Kirkkotielle tulla kaavoitettavalle alueelle sallimaan muita liittymiä. Samassa yhteydessä tulee myös Kirkkotien itäpuolelle merkitä koko kaavan leveydeltä liittymäkieltomerkintää ja kaavanvastaiset liittymät tulee maastossa poistaa. Kirkkotien idänpuoleisilta tonteilta voidaan säilyttää kulkuyhteydet kevyen liikenteen väylälle.

Kaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa kevyen liikenteen yhteydet myös Kirkkotien varrella olevalle lännenpuoleiselle bussipysäkillä.

Katualueen mitoitusta liittymän osalta tarkastellaan uudestaan. Muuten lausunnon kohta ei ole asemakaavassa ratkaistava asia.

Näkemäviisteet lisätään sekä Laiduntien että Onnentaipaleen liittymiin.

Lausunnossa mainittu piharakennus sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella, eikä kaava-alueen laajentaminen Laiduntien toisella puolella olevien kiinteistöjen alueelle ole ajankohtaista.

Katualueen mitoitus (leveys ja viisteet) tarkistetaan. Kuten edellisessä kohdassa on mainittu, kaava-alueen laajentaminen Laiduntien toisella puolella olevien kiinteistöjen alueelle ei ole ajankohtaista.

Liittymäkieltomerkinnät lisätään Kirkkotien molemmille puolille; tämä toteuttaa myös aiempaa Linnunlaulun asemakaavan mukaista ratkaisua, jossa yhteydet Kirkkotien varren tonteille on osoitettu Ansatien, Alatalonkujan ja Kulmatien kautta. Pornaisten kunta ei kuitenkaan ryhdy olemassa olevien liittymien poistamiseen ennen kuin korvaavat tonttiliittymät toista kautta on saatu järjestettyä. Tästä lisätään maininta myös kaavaselostuksen kohtaan ”**Asemakaavan toteutus**”. Samoin lisätään maininta, että liittymäkielto ei tarkoita yhteyden järjestämistä Kirkkotien koillispuolen tonteilta kevyen liikenteen väylälle.

LAUSUNTO
VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)

Kirkkotien keskivuorokausiliikenne on 2234 ajon. / vrk, joista raskaita 4,5 %. Nopeusrajoitus on kaavan kohdalla 60 km/h (mikäli asemakaavalla suunniteltu maankäyttö toteutuu, on nopeusrajoitusta tarkoitus laskea 50 km/h:iin). Kirkkotien ja AK-kortteleiden väliin tulisi jättää noin 25-30 metrin suojaviheralue melun ohjearvoihin pääsemiseksi. Lisäksi olisi hyvä, että asuintalot muodostaisivat yhtenäisen muurimaisen rakenteen Kirkkotien suuntaan. Kaavamääräyksiin tulee lisätä seuraava määräys: *"Piha-, leikki- ja oleskelu-alueet sekä parvekkeet tulee suojata liikennemelulta siten, että päiväinen keskiäänitaso (LAeq, 7-22) on enintään 55 dB(A) ja että yöaikainen keskiäänitaso (LAeq, 22-7) on enintään 50 dB(A)."*

Kevyen liikenteen yhteys Kirkkotien yli lännenpuoleiselle bussipysäkillä ei ole kaavassa osoitettava asia, vaan se tulee ratkaista tie- tai katusuunnittelun yhteydessä.

Mainituilla ajoneuvomäärillä, raskaan liikenteen osuudella ja nopeusrajoituksilla, Ympäristöministeriön taulukon (7.9.2006) mukaan melutaso 10 m Kirkkotien keskilinjasta olisi noin 62 dB (61,7 dB; kaavan laatijan tulkinta). Etäisyyden kasvaessa 20 m:iin melutaso alenee laskennallisesti noin 3 dB ja nopeusrajoituksen alentuessa 60 ÷ 50 km/h vielä 2 dB lisää. Näin ollen melutaso 20 m Kirkkotien keskilinjasta (vajaa 12 m tontin puolella) olisi tulevaisuudessa noin 57 dB. Normaalilla ulkoseinärakenteella päästään noin 25 dB:n melutason alenemiseen, joten sisämelutaso jäisi noin 32 dB:iin, eli alle Valtioneuvoston päiväajan ohjearvon 35 dB. Jos Kirkkotielle toteutetaan keskisaarekkeellisia suojateitä, alentavat ne ehkä nopeuksia ja melutasoa vielä lisää.

Suojaviheraluetta ei osoiteta, koska asia on ratkaistavissa myös rakennusten sijoittelulla (esim. pysäköintialue Kirkkotien puoleiseen reunaan).

Piha-, leikki- ja oleskelualueita koskeva määräys lisätään asemakaavan yleismääräyksiin. Ulkoalueita koskeva keskiäänitaso 55 dB(A) saavutettaneen pysäköintialueen ja rakennusten oikeanlaisella sijoittamisella.

Kaava-alueen ranta on verraten jyrkkä ja rakentaminen sijoittuu joen tulvimisen kannalta riittävän korkealle. Alue on nykyisellään jyrkkäpiirteistä pelto- ja metsäaluetta, mistä vedet johtuvat Mustijokeen melko nopeasti. Vesistön virtaamien äärevöitymisen sekä paikallisen uomaerosion ehkäisemiseksi on kuitenkin syytä asettaa määräys kiinteistökohtaisten ja/tai alueellisten hulevesien viivytysjärjestelmien toteuttamisesta. Näitä voivat olla esim. piha- ja liikennealueiden reunoille tai yleisille alueille sijoitettavat hulevesipainanteet. Viivytysjärjestelmien kokonaistilavuuden tulee olla 1 m³ jokaista sataa vettä läpäisemätöntä neliometriä kohden. Järjestelmien tulee tyhjäntyä 12-24 tunnin kuluessa ja niissä tulee olla suunniteltuna hallittu ylivuoto.

Jatkosuunnittelussa asuinkerrostalokorttelit korvataan kevyemmällä ratkaisulla ja rakentamisalueita vähennetään muutenkin avoimella peltoalueella. Rakentamisen määrä jäänee sen verran vähäiseksi ja käsittää pelkästään pientaloja, ettei vettä läpäisemättömiä pintoja synny merkittävästi. **Hulevesien hallinnasta lisätään asemakaavaan kuitenkin yleismääräys.**

Kaavan pohjavesialueelle sijoittuville AO-tonteille (305) tulee laatia pohjavesialueen suojelumääräys, pelkkä rajaviiva ja maininta alueesta ei riitä. ELY-keskus suosittelee käytettäväksi kortteli-/aluekohtaista merkintää, eli AO/pv. [Lausunnossa on lisäksi annettu esimerkki /pv -määräyksestä.]

Pohjavesialueelle sijoittuvia AO-kortteleita ei poisteta, mutta pohjaveden suojelusta lisätään yleismääräys.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET (lihavoitu)
<p>Pohjavesialueella sijaitseville tonteille tulee huomattavan kovat suojelumääräykset verrattuna kaava-alueen muihin tontteihin. ELY-keskuksen mielestä olisi suositeltavampaa ja tontinhankkijoiden kannalta tasapuolisempaa, että pohjavesialueella sijaitsevalle kaavan osalle ei kaavoitettaisi AO-tontteja, vaan se pidettäisiin VL-1-alueena.</p>	
<p>Kaava-alueella on tehty luontoselvitys vuonna 2011, jonka tietoja voidaan pitää riittävänä, mutta liito-oravalle soveltuvat alueet tulee vielä tarkastaa.</p>	<p>Liito-oravaselvitys on laadittu 5.7.2019. Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Selvityksen tulokset kirjataan kaavaselistukseen.</p>
<p>3. Porvoon museo</p>	<p>24.4.2018</p>
<p>Alue kuuluu kokonaisuudessaan maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön ja yleiskaavassa Mustijoen rantavyöhyke on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA).</p> <p>Ottaen huomioon ylempien kaavatasojen alueen maiseman arvoa painottavat reunaehdot, on asumisen tuominen MA-alueelle sekä maakunta- että yleiskaavan vastaista ja siitä tulee luopua.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
<p>4. Museovirasto</p>	<p>27.4.2018</p>
<p>Pornaisten kunnan muinaisjäännettösinventointi on liki 20 vuotta vanha ja se rajattiin koskemaan vain esihistoriallisen ajan muinaisjäännetöksiä, joita niitäkään ei ollut mahdollista käydä läpi koko kunnan alueella. Historiallisen ajan kohteista havaintoja tallennettiin vain satunnaisesti. Tämän johdosta muinaisjäännettösinventointi pitäisi päivittää ja täydentää.</p>	<p>Muinaisjäännettösinventointi on laadittu 29.9.2018, laatijana toimi Mikrolitti Oy. Selvityksen perusteella alueella ei havaittu kiinteitä muinaisjäännetöksiä. Inventointi liitetään osaksi kaavaselistusta.</p>
<p>5. Uudenmaan liitto</p>	<p>30.4.2018</p>
<p>Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>6. Kuntakehitysjaosto</p>	<p>4.4.2018</p>
<p>Mikäli Mustijoen rannalle tulee VU-1 alue esim. harrastustoimintoja varten, tulee perille asti olla kunnollinen ja riittävän leveä huoltotie (esim. veneiden kuljetus). Liikuntaesteellisyys tulee myös huomioida em. yhteydessä.</p>	<p>Melontakeskuksesta (VU-1) on päätetty luopua tässä kaavahankkeessa. Alue olisi liikenteellisesti ja kulttuuriympäristön kannalta vaikea toteuttaa, ja yhdessä mielipiteessä on esitetty sille myös korvaavia, tavoitettavuuden kannalta kenties parempia vaihtoehtoja. Melontakeskuksen sijoituspaikka vaatii tarkempia selvityksiä.</p>
<p>Vaihtoehto 2 on kuntakehitysjaoston mielestä toimivampi, mutta siinäkin tulisi olla varaus P-1 alueelle korttelissa 306 kuten vaihtoehdossa 1. P-1 voisi olla myös palvelurakennusten korttelialue, jolloin sitä ei rajata ainoastaan yksityiseen käyttöön.</p>	<p>Kunta on selvittänyt hoivatoimintaan liittyvien tilojen kapasiteettia neuvotteluihin, eikä aluevaraukselle ole tarvetta.</p> <p>P-1 -aluetta ei osoiteta asemakaavassa, ja se osoitetaan AO-kortteliksi VE 2:n mukaisesti.</p>
<p>AK-asuinkerrostalojen korttelialueen kerrostalojen pääasiallisen julkisivumateriaalin tulisi olla puuta ja näin luoda maaseutumaisuutta rakentamiseen. Kerrostalot tulisi sijoittaa siten, etteivät ne toimi aitauksena alueelle, vaan välistä näkyisi myös maisemia.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)
<p>Kaavan valmistumisen jälkeen tulisi kiinnittää huomiota rakennusjärjestykseen: kaava on tärkeä kyläkuvan ja kyläläisten käytön osalta, toteutuksessa voitaisiin huomioida infra- ja virkistysalueen rakentaminen esim. rantayhteyksien ja harrastepaikkojen rakentamisella ja tämän jälkeen muun infran toteuttamisella.</p>	<p>Kaavaehdotuksen yhteydessä laaditaan rakentamistapaohjeet, joilla rakentamista ohjataan asemakaavaa tarkemmin, mm. rakennusten sijoittelun, materiaalin yms. osalta.</p>
<p>Kokonaisuutena kaava huomioi hyvin luontoarvoja ja tuo Mustijokea lähemmäs kuntalaisia.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>
MIELIPIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)
<p>MP 1</p>	
<p>Mielipiteen antaja vastustaa yleiskaavasta poikkeavaa kerrostalojen rakentamista. Kerrostalot erottuisivat haitallisesti jokaiseen ilmansuuntaan merkittävässä kulttuurimaisemassa ja muutoin matalan luonnon sekä pientaloasutuksen joukossa. Niiden rakentaminen myös alentaisi heidän ja muiden lähistöjen kiinteistöjen viihtyisyyttä ja arvoa.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
<p>Mielipiteen antaja vastustaa melontakeskuksen rakentamista lähelle joen rantaa. Rakentaminen häiritsisi kulttuurimaisemaa sekä luontoarvoja.</p>	<p>Melontakeskus poistetaan asemakaavasta. Alue olisi liikenteellisesti ja kulttuuriympäristön kannalta vaikea toteuttaa, ja yhdessä mielipiteessä on esitetty sille myös korvaavia, tavoitettavuuden kannalta kenties parempia vaihtoehtoja. Melontakeskuksen sijoituspaikka vaatii tarkempia selvityksiä.</p>
<p>Alueelle olisi tulossa merkittävä määrä lapsiperheitä, mutta luonnoksessa ei mainita lainkaan leikkipuistoa. Luonnoksen mukaan ”ei aiheuttane tarpeita julkisten palveluiden lisäämiselle”. Lapsiperheitä oletettavasti tavoitellaan kunnan ulkopuolelta, joten vaikutus päiväkodeihin ja kouluhin on syytä arvioida tarkemmin.</p>	<p>Jatkosuunnittelun yhteydessä kaavassa osoitetaan alue leikkipuistoa varten.</p> <p>Linnunlaulun päiväkodin laajennus on suunnitteilla, rakentaminen on ajoitettu vuodelle 2020. Kunnasta saadun tiedon mukaan päiväkodeissa ja kouluissa on kapasiteettia.</p>
<p>Luonnos ei huomioi lisääntyneitä liikennettä Kirkkotielle ja yhteistarvetta kevyenliikenteen väylälle.</p>	<p>Myös ELY-keskus on lausunnossaan ottanut kantaa kevyeen liikenteeseen ja mm. Kirkkotien suojatiejärjestelyihin. Ks. tarkemmin ko. lausunto. Todettakoon, että kaavaan tehtävät, tässä vastineraportissa mainitut muutokset vähentävät rakentamisen, ja siten myös asukkaiden ja liikenteen määrää luonnoksiin verrattuna.</p>
<p>MP 2</p>	
<p>Mielipiteen antajan mielestä vaihtoehto 1 parempi.</p>	<p>Kaavaehdotus tulee todennäköisesti sisältämään elementtejä kummastakin vaihtoehdosta, mutta ratkaisu muuttuu</p>

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)
<p>Tie + parkkipaikka joelle lähelle melontapaikkaa toisi ajoneuvoliikennettä ja häiriötä alueelle. Nuoriso ajelisi iltaisin ja meluaisi parkkipaikalla, myös ilki-valta lisääntyisi.</p> <p>Mielipiteen antaja vastustaa melontakeskusta.</p>	<p>kuitenkin huomattavasti. Ei toimenpiteitä.</p> <p>Melontakeskus poistetaan asemakaavasta. Alue olisi liikenteellisesti ja kulttuuriympäristön kannalta vaikea toteuttaa, ja yhdessä mielipiteessä on esitetty sille myös korvaavia, tavoitettavuuden kannalta kenties parempia vaihtoehtoja. Melontakeskuksen sijoituspaikka vaatii tarkempia selvityksiä.</p>
<p>Mielipiteen antaja toivoo suojavyöhykettä eteläreunalle, kuten on laittanut liitteeseen.</p>	<p>Mielipiteestä puuttui mainittu liite. Jos mielipiteessä tarkoitetaan suojavyöhykettä eteläreunan AO-tonttien (luonnoksissa kortteli 305) ja kaava-alueen rajan väliin, asia pyritään huomioimaan jatkosuunnittelussa samaan tapaan kuin luonnosvaiheen VE 2:ssa oli esitetty.</p>
<p>Mielipiteen antaja vastustaa kerrostaloja.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
MP 3	
<p>Suunnittelualue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen Mustijokilaaksoon. Neljäkerroksiset kerrostalot eivät edusta perinteistä mittakaavaa ja niiden kerroskorkeutta tulisi vielä tarkastella kriittisesti. Kerrostalojen rakentaminen poikkeaa yleiskaavasta, jossa alue on varattu pientalojen rakentamiseen.</p> <p>...</p> <p>Pornainen hajauttaa asutusta. Isojen asuntomassojen siirtäminen keskustan ulkopuolelle ei palvele ketään.</p> <p>Kerrostaloihin tavoitellaan asujiksi esim. vanhusväestöä. Ongelmaksi muodostuu palvelujen täydellinen puute. Linnuntietä terveyskeskukseen tai apteekkiin on varsin lyhyt matka, mutta todellisuus on toisen lainen. Kyseisiin palveluihin on kaksi melko suurta mäkeä ja kauppaa yksi lisää. Kerrosrakentaminen pitää rakentaa palvelujen äärelle.</p> <p>...</p> <p>Virkistysarvot kärsivät. Laiduntie helposti lähestyttävä, ja siellä jonkun verran käy ulkoilijoita etenkin talvella. Laiduntien päästä pääsee joenrantaan. Kyseinen kohta on käytännössä ainut paikka, mistä näkee peltojen yli joelle. Jos siihen rakennetaan kerrostaloja, ne paitsi blokkavat näkymän, myös rajavat niiden taakse jäävän virkistysalueen käytännössä vain niiden talojen käyttöön.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
<p>Asemakaava kokonaisuudessaan aiheuttaa autoliikenteen lisääntymistä. Vaikka alueen sisäiset kevyenliikenteen yhteydet on huomioitu, niin suurin osa liikkumisesta suuntautuu alueen ulkopuolelle. Valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu riittävästi hiilidioksidipäästöjä ja liikkumista kestäville kulkumuodoilla. Pornainen on sitoutunut osana Uudenmaan liittoa hiilineutraaliin maakuntaan vuoteen 2035 mennessä. Asemakaavan aiheuttamien päästöjen kompensointia tulisi selvittää esim. paikallisen energiantuotannon kautta.</p>	<p>Jatkosuunnittelussa asuinkerrostalokorttelit korvataan kevyemmällä ratkaisulla ja rakentamisalueita vähennetään muutenkin avoimella peltoalueella. Näiden toimenpiteiden myötä myös liikenteen määrä vähenee. Vaikutusarviointia tarkistetaan kaavaratkaisun mukaan.</p>

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)
	<p>Todettakoon, että Kirkkotietä pitkin kulkee linja-autoliikennettä (ainakin linja 787, Pornainen – Helsinki), ja kaava-alueen kohdalla on pysäkit molemmin puolin tietä.</p>
MP 4	
<p>Esitetty kaava poikkeaa osittain alueelle tehdystä yleiskaavasta. Suurin ero lienee rakentaminen "Maisemallisesti arvokkaalle jokilaaksoalueelle". Kyseinen avoin jokilaakso peltoineen on Kirveskosken kylän (Pornaisten kirkonkylän) viimeinen, johon ei ole rakennettu pysyviä rakennelmia. Avoin "kulttuuri-maisema" luontoineen on monen Pornaisissa asuvan viihtyvyyteen liittyvä asia nro 1. Avoin maisema-alue on suhteellisen laaja ja sen pienentäminen terävästi viivoittimella tehdyllä suorakaiteen muotoisella alueella katkaisee ikävästi vapaan näkymän jokilaaksoissa. Sen vuoksi luonnolliset korkeuserot, metsänreunat, muodostavat luonnollisen rajan. Tämän vuoksi esitettyä pysyvän rakentamisen / rakennelmien sijaintia tulee harkita uudelleen.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
<p>Alueelle on suunniteltu palstaviljelyalue (RP). Nykyisin palstaviljelyalue on ollut Rantalantien varrella lähellä ns. Pappilan siltaa. Suosio ei ole ollut kovinkaan suuri.</p> <p>Palstaviljelyalue on sijoitettu keskelle rinnettä, maalajiltaan kaikkein savisimmalle ja heikoimmalle alueelle. Alueen muuttaminen "vihannesviljelyyn" sopivaksi vaatisi 30 – 40 cm savikerroksen korvaamista kevyemmällä maalajilla, kuten mullalla. Alue on kuuma, hyvin kuiva ja sinne tulee johtaa kasteluvesi. Huomattavasti parempi paikka on alueen itäreunassa suunnitellun melontakeskuksen kohdalla. Maalaji on multainen ja kasteluvesi ihan vieressä. Paikka rauhallinen. Sopivaa multa-aluetta ovat ns. 2 viimeistä sarkaa laidunalueella (mielipiteen mukana oli liitekartta). Kulkua varten kaavassa oli suunniteltu kevyt silta ojan yli, ja pieni parkkipaikka ja kulku Onnentäytty-mykseen / Kepa-kotiin johtavan tien kautta. Puutarhaviljely voisi olla terapiaa palvelutalojen asukkaille.</p>	<p>Palstaviljelyalue siirretään etelämmäs ja kauemmaksi rannasta kuin mielipiteessä on esitetty. Alue sijoitetaan puronotkelman itäpuolelle, jolloin se on helpommin saavutettavissa myös autolla (kaavaluonnoksen mukaisen sillan rakentaminen pelkästään viljelyalueen vuoksi ei ole taloudellisesti kovin realistista).</p>
<p>Melontakeskus. Melojat käyttävät paljon Pappilan sillan viereisiä alueita nousu/laskupisteinä. Autoja on säännöllisesti. Melojat tarvitsevat autolla aivan viereen päästävän alueen.</p> <p>Esitetty melontakeskuksen paikka ei ole sovelias mm. kulkuyhteyden takia. Lisäksi kanootteja saatetaan tuoda auton trailerilla, joten pieni kääntöpaikka on haastava ja edellyttää kulkuyhteyttä. Mielipiteen antaja on esittänyt melontakeskukselle vaihtoehtoisia sijainteja.</p>	<p>Melontakeskus poistetaan asemakaavasta. Alue olisi liikenteellisesti ja kulttuuriympäristön kannalta vaikea toteuttaa, ja mielipiteessä esitetyt korvaavat vaihtoehdot voivat olla tavoitettavuuden kannalta parempia. Melontakeskuksen sijoituspaikka vaatii tarkempia selvityksiä.</p>
<p>Mielipiteen antajan mielestä tulisi vielä harkita kerrostalojen sijoittamista aivan Pornaisten ydinkeskustaan, sillä ainakin kaksi kerrostaloa voidaan rakentaa entisen palotallin ja urheilukenttää vastapäätä oleville tyhjille tonteille.</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>
MP 5	
<p>Kaavaluonnosten asuntoalue on voimassa olevan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan sekä kunnanvaltuuston hyväksymän asuntopoliittisen toimenpideohjelman vastainen. Perusteluna mainitaan:</p>	<p>Ks. yhteinen vastine.</p>

MIELIPIIDE
**VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-
voitu)**

- Kaavaselostuksen mukaan alueen asukasmääräksi arvioidaan muodostuvan 400 – 450 henkilöä, toisessa vaihtoehdossa jopa enemmän. Väkeä on niin paljon, että asukkaiden ja asuntojen painopiste sijoittuu kerrostaloihin. Kyseessä ei ole enää pientalovaltainen asuntoalue. Kaavaluonnokset ovat selkeästi yleiskaavan vastaisia, eikä kyseessä ole mikään yleiskaavan tarkennus.
- Pornaisten kunnanvaltuusto on v:n 2014 lopulla hyväksynyt asuntoliittisen toimenpideohjelman 2015 – 2018, jossa kunnan ylin päättävä elin lausuu edelleen voimassa olevan tahtonsa kunnan maankäytön ja asumisen kehittämisestä. Strategiassa todetaan eksplisiittisesti: ”Korkeampi ja tiiviimpi rakentaminen pyritään ohjaamaan kylärakenteessa pääraitin varteen ja rakenteen keskelle.” Ohjelman päättävässä kehittämisalueiden esittelyssä Laidunalueesta todetaan: ”palveluasuminen ja siirtolapuutarha-alue sekä pienasuntokylä”.

On syytä ottaa varteen Laidunalueen asemakaavoituksen suunnittelussa kunnanvaltuuston tahto.

Luonnosteltu asuntoalue tunkeutuu osayleiskaavassa maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi määritellylle alueelle. Ks. yhteinen vastine.

- Kirkonkylän osayleiskaavassa Mustijoen laakson rakentamattomat peltoalueet etelästä aina Hevonselän kylän rajalle asti on osoitettu maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi.
- Molemmissa asemakaavaluonnoksissa toistakymmentä omakotitalojen tonttia on joko kokonaan tai osittain sijoitettu yleiskaavan maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Paalan tilan (kaava-alueen pohjoispuolinen tila) rajaa vasten Laiduntien alapäässä on viimeisen omakotitontin reuna n. 90 m lähempänä jokea kuin yleiskaavan maisemallisesti arvokkaan peltoalueen raja. Lisäksi puronotkon toisella puolen on puolenkymmentä rinnetonttia joiden alapäävät ovat maisemallisesti arvokkaalla peltoalueella.
- Yleiskaavassa avoimena säilytettävän peltoalueen yläreuna kulkee Paalan metsäalueen länsireunan suuntaisena jotakuinkin suoraviivaisesti etelään kohti Hyötinmäen metsiä. Kyseinen jokilaakson peltoalue on ollut jatkuvassa viljelyssä. Se ei ole metsittynyt eikä rämettynyt, vaan on edelleen yhtä arvokasta kulttuurimaisemaa, kuin yleiskaavaa laadittaessa vajaa kymmenen vuotta sitten. Metsänreunan linjasta kohti jokea törröttävä kenties kaksikerroksisten omakotitalojen rypäs pilaa vaalitun maiseman, katsoopa sitä pohjoisesta kirkkomaalta, lounaasta Rantalantieltä tai näiden välimailta. Laidunalueen maisemallisesti arvokkaan peltoalueen kaavoittaminen omakotialueeksi on kartettava ennakkotapaus. Sillä voidaan jatkossa perustella jokilaakson kulttuurimaiseman jatkuvaa pilaamista rakennusmaana.

MP 6

Mielipiteen antaja ehdottaa Laidunalueen hyödyntämistä virkistys- ja opetuskäyttöön. Pornaisissa ei ole vielä omaa siirtolapuutarhaa, ja mielipiteen antaja haluaisi viedä ajatusta hieman yhteisöllisempään suuntaan:

Alueesta voisi tehdä eräänlaisen hyötykasvikirjaston, joka toteutettaisiin kuntalaisten ja mahdollisen tätä paikkaa varten perustetun yhdistyksen voimin.

Ajatus on hyvin mielenkiintoinen ja voisi parhaimmillaan lisätä kiinnostusta esitettyihin teemoihin. Ehdotus ei ole asemakaavassa ratkaistava asia, mutta se voidaan pitää mielessä palstaviljelyalueen

MIELIPIIDE	VASTINE JA TOIMENPITEET (liha-voitu)
<p>Kun voisi samalla toimia esimerkkinä siinä, miten kansalaisia saataisiin kiinnostumaan lähiruoasta, ruokaturvasta, perinnemaisemista ja ilmastonmuutoksesta.</p> <p>Koululaiset ja kaikki muut halukkaat voisivat osallistua kasvien ja puiden istuttamiseen ja hoitoon, mistä voisi karttua tulevaisuuden kannalta tärkeitä taitoja. Kasvien hoito ja opetustyö olisivat kuitenkin viimekädessä yhdistyksen vastuulla.</p> <p>Mielipiteessä on ideoitu alueelle lisäksi seuraavia toimintoja ja teemoja: hedelmät, pähkinät, sienet, marjat ja kasvivärjäys; pistokkaiden, sienten, sipulien ym. kasvien lisääminen omille piha-alueille; kukkaketo (pölyttäjät), ötökähotelli, mehiläispesä, lainalampaat; vuokraus / yhteiskäyttö.</p> <p>Hyötykasvikirjastosta voisi tulla kunnan tunnuksenomaista perinnemaisemaa vaaliva nähtävyys ja ylpeydenaihe, viihtyisä virkistysalue, jossa olisi kaunista katseltavaa kesästä syksyyn. Tämä ehdotus voisi olla näyttävä, mutta kustannuksiltaan keveä vaihtoehto maankäytölle. Suunnittelutyö voisi alkaa työryhmän kokoamisella.</p>	<p>suunnittelussa ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Mielipide ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Yhteisvastineet

Rakentamisen sijoittuminen yleiskaavan mukaiselle maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle (MA) ja Mustijokilaakson maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurihistorialliseen ympäristöön

Jatkosuunnittelussa huomioidaan yleiskaavan mukainen MA-alue paremmin alueiden käyttötarkoituksissa. Lisäksi Laiduntien varren asuinkortteleita lyhennetään rannan puoleisista päistään.

Asuinkerrostalojen korttelialueet

Jatkosuunnittelun yhteydessä asuinkerrostaloalueet (AK) poistetaan. Alueet osoitetaan AP-korttelialueina (asuinpientalojen korttelialue), jolloin ne selvästi toteuttavat yleiskaavan tavoitetta ja jatkavat vaihtoehtoluonnoksissa osoitettuja rannan puoleisten kortteleiden rakentamisen mittakavaa. Lisäksi pienennetään kerroslukumäärää (IV => II) ja rakentamisen tehokkuutta ($e=0.60 \Rightarrow$ noin $e=0.40 \dots 0.50$).

Tampereella 5.8.2019

Sweco Ympäristö Oy

Pasi Vierimaa
Kaavoitusarkkitehti
Arkkitehti SAFA, YKS 492

Työnumero: 20600989